

1. az dē kike nē stā.kēr zi.n hæmē zē sXrik
2. menē vrmt ez dē blumē gōn bēgītē
3. na. spmē zē nēmi.ē aš bē mēfine
4. gra.vēn es læstiX wērēk
5. up da sXip krē.igē zē bēsXamēld bru.ēt
6. dē sXrē.nwērēkēr hē.i nē splmtēr m zēnē vījēr
7. dē sXipēr lækṭē zen ly.pēn af
8. m da fabrik es nīks tē zi.n
9. kum hi. mē kmt | ē kinjē |
10. bō.ēs taptj ɔ.ēs fi.r pmtē bi.r | pījkēs |
11. brījd ɔ.s twi.ē kilo kri.kē | krikskēs |
12. zēmē - of : zē hæmē - bē hyn vē.f drē. li.tērs wē.n gēdrūjkē
13. hē.ē drē.ēgdē up miX bē nē stæk
14. iX hæm zēj kne. gēzi.n
15. vāstēlō.vēt wōt ni vā.əl - of : fā.əl - nīmi.ē gēvi.ēt'
16. iX sēm blē.ē dadiX bē hēni me.gēgōn zen
17. iXæm ēt ni gēdō.ēn zy.ē juj
18. dē.ēdrē dō ɔ.jkym
19. ēn spm - ē spmēnēt - nē spmēkup (= net) - ēn hālēmō.ēn -
20. ēj klak - ēn muits - sXrik - vērve.ēt' - ēn wē.ē - dyivēlski.ēs - ēj kampērnul (eetbaar) - ēn ha:X - nē vōs - nē pi.pēl -
21. dē.ē kē.əl dē.idēn hi.lē wē.rēlt fæXtē
22. iX sal uX pær.rēlkēs Xi.ēvē
23. ējēlandyi vā.l a. sXī.ēpēn afbrēakē
24. hē.i zē li.ēvē nē bē.it Xēkrē.ēgē
25. gēft miX twi.ē bri.ē sti.ēnē - bri.ēdēr - dē britstē -
26. da standbēlt stidōē nēmi.ē
27. di.ē man di hē.i ē li.ēvē (gē)læk nē gru.ētēn hi.ēr
28. lysifēr ez m dēn hē.imēl ni gēblē.ēvē
29. dē sXō.ulkījēr zen bē dē mi.stēr nō dē zi: gēwēst
30. iX kan tōX ni kō.umē vēr dāX.ēri.ēt sēn
31. dē bi.stē drījkē gē.ērē lē.zēmī.əlšdrājk
32. ē kani gōn wērēkē - zēj ki.əl dy pē:ēn
33. stēṭj ēns nē stæk m dē bāsēm
34. ni.ē bē dē kē.ēgēls wōt nēmi.ē gēspēlt
35. hē.i iX:ēm al twī kīrēn up uX:ērūpē
36. dē pē.ēr es ni rē.ēp - dō zit nōg ē wit kēnjkēn in
37. zē zen ēwæX nō tfælt
38. zē hē.i ēm tistē sē gælt hālēpēn updu.n
39. ē zal ēt nu.ēt - of : fan zē li.ēvē - ni wē.ēd brījē
40. zēš dē hālēXt fan hēr mēlēkwē.ēt
41. dē man muit sēn vrō. bēsXērēmē
42. m dē sXældē zwāmēn es prē.kēl.ēs
43. es:tō.t ɔmdat ēr stērēk es | tēš zērēX |
44. wē.ē muitē dō dē hē.lēXt fan hē.mē - zēn gē.lē dāndēr hālēXt
45. hālēptj ēnš da bēj uphāfē
46. ɔ.zē mātēsēr esu vēt az ē vē.rēkē
47. zē sprījē vēr ēt wētstē vēr ēn wēdiņ
48. dē bu.ēmkwīkēr zal dē bu.ēm grēfēlē
49. dutistē dē vīnstēr tu.ē
50. tēš ant lā.ē vēr dē vry.gēmēs - dē hu.ēXmēs - of : hu.ēgēmēs - tluf - dē vēspērs -
51. ēn sprē.ē - padēgēdrē.k - ...
52. dē sōldō.ētē hēmē da vrō.mēs hēr hō.ēr afXēsne.ē
53. zē vō.ēr - of (soms) : vō.dēr - hē. ēm zēs jō.ēr lō.ētē nō tsXōul gōn
54. iX hæm ēt hēm gēzē.ēt fan zu lō.ēt ni lājstwātēr ni tē gōn
55. vi.əl vē.ēzē dē zen hi. ni fā.əl - of : vā.əl
56. ē.ēdē pōtē zēni fā.əl - of : vā.əl - wē.ēt
57. dē zwul sti. in dēn hē.ēt
58. m mē.ēt iš ēt nōX tē kāt fēr tē katšē
59. dē kē.ēs Xēftj ē klē.ēr liXt nēwē
60. ē truX bē dē stē.ēt fan tpe.ēt
61. in dē.ēn tē.t kamdē gēlō hi: alē jō.ērē nō dē kērēmēs
62. dē pō.ētēr zē.i da ɔ.zē li:vē hi:ēr vōlmaṭṭj is
63. gē. hēt miX:ēzi.n mā gē hēt:ē.ēgē miX nīks Xēzē.it
64. dē zwālēvēršylē gōn tryXkō.umē
65. gōdē gē. vānda:X ni bē. dē kō.ēt spē.ālē
66. i.ētē zē. ɔX:ērē kr.ēs
67. zēnē mōtā:r es kēput - ē lē.i - of : liXt - stil -
68. tēs fānda:X wārēm gēwēst - zēn tēs nē ky.lēn ɔ.ēvēt
69. da mēnēkē lypbērēvuits
70. dō.ē ez ēn bēst in dē krō.ēk
71. iX wō. datē fēkta.ēr nē bri:f brōXt
72. iX hæm pē.ēn an mēn hēt
73. iX kan bē gm dwe.ēzē minsēn ym
74. nō vi.r y.rē spanē wē tpe.ēt in dē ni:vē kēr
75. iX zēm ēwā katšē - vān vār dē nu.n al
76. dē zō.ūn vān dē kā.nījk ez ɔX sōldō.ēt Xēwēst
77. widē gē. gīmē bō.uXmā.kēr wu.ēnē
78. dē ru.ēzē hēmē lājē dō.ēnē
79. iX:ēly.ftēr gr wo.ēt fan
80. tkījkē wāš du.ēt i.ē dāset kōstē du.ēpē
81. zēn u.ēgēn zēn zēn u.ērē lu.ēpē
82. hēr dōXtērēn iš bē ē kārēfkē nō dē bōs Xōn bri.ēmbe.rē plākē
83. dōz ēn spro.ut fan dē.ē - of : d.tē. - li:ēr
84. ē zētē zēn stro.ūt ɔ.ūpē
85. ēt fōlēk syktē ni anēš as Xēlt zēn rē.ākṭōm
86. hānē munt ez dry:ēX fan dēn dōst
87. dē.ē bō.ēn lypt krump - tēs lājstō.ē ym
88. iX kōXt fēr dē klē.nēn ē trymēlkē
89. dē bōk es Xēstōrēvē vān ēj kōst m tē sliē
90. zē likē wās kat zēn gu.t
91. m dē lumēr ez tēbestē
92. nē sXātēr muit Xu. kuinēn y:zē
93. zy.kt ēns nō mēnēn hu.t
94. iX wi.ēt ni mu.ē da iX:ēm:uit Xōn zy.kē
95. nē ky.lē kēldēr es Xu.t fēr tēbir
96. iX mōst ɔsēblu.trījkē vēr miX tē vērstērēkē
97. iX muitistēn ēt fujēr in dē stal du.n | vy:ērē |
98. mē bry:i wās my:i
99. dē mēlēṭbu.r māṭṭj nē gru.ētēn tu.r
100. dē bō.ūtērmēlēk ez dān zēn zu:r - sXīkt ēr ēm bē.tryX
101. wē zō.ē dē.ē pat kuinē vālēn up ēn y:r
102. zē. iš up hēr pant' (van een duij)
103. ē kym zē li.ēvē gīmē mēny.tē lō.ēt
104. in italē zen bārēgē dē vy:r spē.ēgē
105. dē.dē gē. dō up dō.ē
106. tē bu.ēm hæm zē stāk fan dē bryX:ēvy.ēt - of : bryg afXērē.ē

107. wilder gē. nē kiar nō tfa.ələ kō.umē zi.n | kA.ərə |
 108. es fa lA.əvə gēkō.umē bē ən guj bAs Xælt'
 109. de dA.ər es fam by.kənhō:t Xəmakt
 110. ən gētrō.dē vrō. muit kuinē nō.ə
 111. iXə-m hi. grō.əs Xēzō.ət - ma twas Xine gujē zō.ət'
 112. dē brō.ər zē.i dat nōX tē dir es fēr tē bō.ə
 113. bakē - iX bak - gē. bakt' - hē.ə bakt' - bakt' ər - wē.ə bakē - iX baktē - gē. baktē - hē. baktē - wē.ə baktē - wē.ə hēmē gēbakē -
 114. bi:ə - iX bi:ə - gē. bit' - hē.ə bit' - wē.ə bi:ə - bi:ə wē. - iX bō.it - iX æm gēbōjē - bōjē zē. əX
 115. tēz ə klē.n ma tēz ə fē.ən
 117. hē hē.i gēzē.itat ər up miX sal pē.əzē
 118. dē mō.ət sē.i datər - of : da hē.ə - gēlē.ik ha.
 119. dō wē.ərə vē.əf prē.əzē
 120. ɔndər di.n æ.ək ligē vA.l ikēls
 121. ətwaitər zal gōŋ kō.əkē - tkōkt' al -
 122. ət hu.ə es nōXry.n - tēs nōX mar dzyt Xēmō.ət
 123. majōnē.s ma.kē sē bē nən dōjər van ən æ:
 129. da bAmkē zal dō mujēlækuiē wāsē
 125. dē pēstu.ər hē.i gujē wē.ən
 126. dē datse hēmən ə.š a:t hA.əs afXēbrant - of : afXēstōkt'
 127. dē mēlək stritst A.tən A.ər van dē kuj
 128. dē kAstər lat fēr dē krA.əsē
 129. dē bērēs fan dē krAwA.gəl by.əgē van tXēwiXt
 130. zē hēmən hym blō:ət ən zwæt Xēsla.gē
 131. sōmigē minse snytēn hēt up
 132. dē sō:əs ez əwa flō:ə
 133. dē sni:əf lē.i dik - of : liXtik -
 134. tēs ən i.əwəXē.t Xēlē.ə dagjuX nōX:əzi.n hēm
 135. ni.əpō.rt wōt nō.ə nhi:əl ni:rē stat
 136. du:n - iX dunēt' - gē. du.t - of : dutēt - hē.ə dy.ət' - wē.ə du.nēt' - gē.ə - of : gēlē - du.tēt - zēlē - of : sē.ə - du.nēt - iX de.iēt' - gē. de.iēt' - hē.ə de.iēt' - wē.ə de.iēnēt' - gē. dē.iēt' - zē.ə dē.ənēt - de.iX da - da hē. ət mar dy. - da zēlēt mar du.n -
 137. du.əpē - ə du.əpkli:ət - dē du.əpfōnt -
 138. dōsē - hē.ə dōst - hē.ə dōstē - hē hē.i gēdōsē -
 139. bējē - iX bi:j - gē. bi:jt' - hē.ə bi:jt' - wē.ə bi:jē - gē.ə bējt - sē.ə bējē - bi:jt hē.ə - of : ər - bi:jt hē.ə of : ər - iX:æm gēbūjē
 140. *Locale landmaten* : ən zil (37,5 a.) - ən halēf buindər - ə buindər (4 z.)
 141. *Waternamen* : dē gru.ətē gē.ət - dē klē.n gē.ət - dē gē.ət (*vanaf de brug*) - dē rud - tsatēkē graXt - of : tsatigē graXt (*Hertogengracht*) - sti.əngraXt - dē grō.əs -

De naam van deze gemeente in haar eigen dialect is by-ŋə

De inwoners heeten byŋənē.ərs

Geen bijnaam.

Aantal inwoners op 31-12-34 : 1.889.

Taaltoestand. De voornaamste wijken zijn : tarəp - li.ənha:X (*Leenhaag*) - pō.ənišbōn - tēru:gē - hylsbē.rəX - hu.əgē - tər wē: - hinēpaldər (*Hennepolder*) - rud (*Roel*) - Het dialect van tər wē: helt over naar Zoutleeuw en Grazen ; dit van li.ənha:X verschilt eenigszins van het centrum. Fransch of Nederlandsch hoort men hier weinig.

Landbouwgemeente met veel kleine bedrijven. Veel menschen gaan elders werken : zestigtal naar de koolmijnen te Luik, twintig naar de fabrieken te Tienen, en zeer veel als seizoenarbeiders naar Wallonië.

Zegslieden. 1. Louis Boeckarts ; 27 j. ; landbouwer ; hier geboren ; V. en M. ook ; heeft hier steeds verbleven en spreekt altijd dialect (centrum).

2. Hubert Leenaerts ; 29 j. ; landbouwer ; hier geboren ; V. van Neerlinter, M. van hier ; heeft hier steeds verbleven en spreekt altijd dialect (centrum).